

Spekters innspill til samferdselsbudsjettet for 2020

Lønnsomme tiltak må prioriteres – særlig vedlikehold

Spekter er tilfreds med at forslaget til samferdselsbudsjett har økt fokus på samfunnsøkonomisk lønnsomhet og å få mer samferdsel igjen for pengene. Bærekraftig økonomisk vekst og økt verdiskapning i norsk næringsliv er helt avgjørende for en fortsatt sterk velferdsstat. Derfor er det avgjørende med moderne og effektive transporttjenester på egnet infrastruktur.

Med høy ressursinnsats innen sektoren samtidig som det forventes trangere økonomiske rammer for statsbudsjettet framover, er det svært viktig at prioriteringene baseres på at de mest fornuftige prosjektene velges. De må i tillegg bygges, driftes og vedlikeholdes på en mest mulig effektiv måte. Vi må også få mer nytte ut av infrastrukturen vi allerede har, og da bør vedlikehold særlig prioriteres. Infrastrukturen vi allerede har bygget må virke som den skal. Mindre investeringstiltak som sorterer under programområdene gjør også at vi får mer nytte ut av infrastrukturen som allerede er bygget. Store nyinvesteringer med negativ netto nytte bør utsettes og revurderes dersom det er nødvendig for å sikre midler til vedlikehold og små, mer lønnsomme tiltak innenfor programområdene.

Vedlikehold av jernbanen må prioriteres opp

Til tross for at jernbaneformål tilgodeses med rekordstore 26,8 milliarder kroner i forslaget, så legges det opp til at vedlikeholdsetterslepet skal øke. Det er positivt at de største investeringene nå gjøres der lønnsomheten er størst. For togtrafikken er det imidlertid fortsatt vedlikehold av jernbanen som er kritisk. I NTP er det mål om å redusere vedlikeholdsetterslepet på jernbanen med en tredjedel fram til 2029. Det begynner å bli knapt med tid om dette skal lykkes. Budsjettet for 2020 legger opp til at vedlikeholdsetterslepet på jernbanen øker fra 20,2 til 21,5 milliarder kroner.

Vi bør ikke bygge InterCity-strekningene raskere enn at vi har råd til å vedlikeholde eksisterende infrastruktur. Eksisterende infrastruktur er viktig for togtrafikken i hele landet – også i InterCity-området. Togpassasjerer og næringsliv er avhengig av at dagens togtilbud fungerer, hver eneste dag.

Spekter mener:

Det må prioriteres å få mer samferdsel igjen for pengene. Dette inkluderer å prioritere strengere basert på samfunnsøkonomisk lønnsomhet.

Vedlikehold og fornyelse av jernbanen må prioriteres opp – om nødvendig på bekostning av nyinvesteringer.

Godstiltak på bane må følges opp i henhold til NTP.

Det er bra at vedlikeholdsetterslepet på riksveiene reduseres, og at investeringsnivået er stabilt.

Godstransport på bane: Positiv men knapp støtteordning. Det haster med infrastrukturtiltak

Godstransporten av containere og semihengere på jernbanen har potensial til å være en livskraftig næring, men lider sterkt under manglende framkommelighet for raske, lange og dermed lønnsomme tog. Økende infrastrukturavgifter er en tilleggsutfordring. Spekter er tilfreds med at veiinfrastrukturen bedres, slik at næringslivet har fått lavere transportkostnader på vei. Det samme må gjøres på strekninger der jernbanen har potensiale.

Spekter er tilfreds med at det nå endelig er innført en godsstøtteordning som skal gjelde til infrastrukturtiltakene i NTP får effekt. Støtteordningen er knapp, og togoperatørene må jobbe hardt hver dag bare for å få driften i balanse. Men den ser inntil videre ut til å ha reddet containertransporten på bane fra umiddelbar avvikling, og dermed hindret at 1000 ekstra trailere om dagen måtte ut på veiene for å frakte gods mellom landsdelene.

Hovedutfordringen for den norske godstognæringen ligger i infrastrukturen. Med riktig infrastruktur kan godstognæringen klare seg selv. Vi mener at godspakken på 18 milliarder i NTP må prioriteres opp nå tidlig i perioden, og at innsatsen må konsentreres, slik at man får en og en lønnsom strekning opp og stå. Det er i den sammenheng bekymringsfullt at budsjettforslaget for 2020 ikke er i nærheten av å oppfylle Jernbanedirektoratets handlingsprogram for godstiltak – som tross alt er et av investeringsområdene med bedre nytteverdi.

Vei: Bra med redusert vedlikeholdsetterslep og forutsigbare investeringer

Spekter er tilfreds med at regjeringen prioriterer å redusere vedlikeholdsetterslepet på riksveg med 700 millioner kroner neste år. Vi er også tilfreds med at investeringsnivået holdes jevnt, slik at aktørene i sektoren gis nødvendig forutsigbarhet.